

Sommen håller stilen

BOXHOLM

Sommens östra bäcken (= fjärdarna öster om färjeläget) har en oförändrat mycket hög vattenkvalitet. Det visar en sammanställning och utvärdering av befintliga mätresultat från de senaste 20 åren.

Kulturgeograf Reinhold Castensson, som är docent vid Tema Vatten, Linköpings universitet, har gjort utvärderingen. Han antar att det är utbyggnaden av de kommunala reningsverken som har räddat sjön undan kvalitetsförsämringar.

Ökad rening

— Utbyggnaden började 1972. Sedan byggdes de flesta reningsverk åren 1974—1978. Nu är det rening i tre eller fyra steg överallt inom sjöns tillrinningsområde.

Reinhold Castensson redovisade sin utvärdering på årsstämman med Sommens fiskevårdsområde.

Stämmodeltagarna (= vattenrättsägare i sjön) gav Reinhold Castensson i uppdrag att göra motsvarande analys av det västra bäckenet. Det anses inte hålla det östra bäckenets höga klass, men har ändå ovanligt goda egenskaper.

Det östra bäckenet har få tillflöden som påverkas av tätorter. Belastningen på den västra sidan uppströms Svartån är mycket större

Foto: KARL-JOHAN NORÉN

En analys av 20 års vattenprovtagningar visar att sjön Sommens östra del fortfarande hör till landets bästa klarvattensjöar. Utsikten är från berget vid Lycköhål. Det är utbyggnaden av de kommunala reningsverken som har räddat sjön Sommen från kvalitetsförsämringar.

(allt Tranåsvatten går till exempel ut i Sommen).

Karaktären på det västra bäckenet av sjön är även naturligt näringsrikare. Varje ökning av fosforbelastningen innebär en förändring mot grumligare vatten medan det på östra bäckenet finns marginaler.

— De större påkänningarna på det västra bäckenet

komponeras dock något av en betydligt snabbare vattenomsättning. Hydrologiskt är de båda delarna av sjön väldigt olika, säger Reinhold Castensson.

Mer närsalter

Studien av det östra bäckenet kom sig av att fiskare i sjön tyckte sig märka en ökad påväxt på fasta redskap. En varningssignal om

att närsalthalterna har ökat och med den alg tillväxten.

— Närsalthalterna har också ökat men det är mycket marginellt och ännu inte på något sätt alarmerande, kommenterar Reinhold Castensson.

Han betonar dock att närsalthalten kan öka påtagligt även en kortare period på ett eller två år till följd av hög medeltemperatur.

En utjämning sker nederbördsrika år då både fosfor och närsalter sköljs ut från sjön i större mängder än vanligt.

Bland de bästa

Reinhold Castensson anser att det fortfarande finns fog för påståendet att Sommens östra del hör till landets bästa klarvattensjöar med idealiska egenskaper som vattentäkt, för friluftsbad och som fiskevatten för ädelfisk.

KARL-JOHAN NORÉN